

«HA DE NÉIXER UNA NOVA ESGLÉSIA»

SALVADOR MUNDÓ, RECTOR DE SANTA MARIA D'IGUALADA

ENTREVISTA DE JORDI CUADRAS

Mossèn Salvador Mundó va néixer a Gurb (Osona) el 1935. És una persona molt tranquil·la, amable, que escolta, que s'explica i, per tant, amb qui es pot conversar una bona estona. Als seus 72 anys, continua al capdavant de la parròquia de Santa Maria d'Igualada, on ja n'hi porta dotze. Si no hi ha cap imprevist, diu que vol retirar-se als 75 i acabar la seva trajectòria de sacerdot a Igualada. D'aquí a tres anys, doncs, deixarà la vida pastoral després d'haver-se iniciat de vicari a Sallent, ser formador de seminaristes a Vic i Barcelona, tenir el càrrec de vicari pastoral del bisbat de Vic i ser rector de Torelló.

Em rep a la rectoria de Santa Maria i ens asseiem al menjador de casa seva. Mentre s'instal·la, em fixo que té un quadre del Sant Sopar penjat de la paret i se m'acudeix començar l'entrevista amb una pregunta clara i directa.

—Qui és Déu?

—Déu és totalment transcendent a qualsevol imatge meva o d'un altre. Aquell qui et digui que sap qui és Déu no te l'escoltis perquè no és possible, encara que a nivell personal se'n pugui tenir alguna vivència o experiència personal. Déu està per damunt de totes les imatges i cal buscar-lo.

—Reformulo la pregunta: per a vostè, qui és Déu?

—Distingeixo el Déu únic i transcendent, i el que representa la meva vivència i la meva fe. De vivències n'hi ha tantes com persones i s'agrupen en diferents fes, com la cristiana, la jueva, la musulmana o la budista. La meva fe en Déu, és

a dir, la meva actitud davant la vida, s'emmarca en el cristianisme i en el Déu que ens presenta Jesús a l'evangeli.

—Com és el Déu dels cristians, doncs?

—Jesús ens el presenta com un pare que és amor i que ens convida a estimar. Així que Déu és amor i vol que visquem estimant-nos els uns als altres.

—Com es va impregnar de la fe, vostè?

—A través de la família, com és molt habitual. Cal tenir en compte que els anys 40 van ser una època en la qual el catolicisme va crear un clima social i cultural religiós que arribava a tots els nivells.

—I com arriba a mossèn?

—Als onze anys vaig anar a estudiar i a viure en un internat al santuari de la Gleva, molt a prop del meu poble, i allí vaig estar-hi cinc anys. Després vaig entrar al seminari de Vic, on vaig estudiar filosofia i teologia per, finalment, ordenar-me mossèn. Ho vaig fer amb tota naturalitat i senzillesa.

—Com ha de ser un bon sacerdot?

—Primerament ha de partir de la realitat de tal i com és una persona; no per ser sacerdot s'és diferent. N'hi ha que tenen més traça per connectar amb la societat o amb el jovent i n'hi ha d'altres que no tant. S'ha de fer de capellà a partir del que un és, no amb el que voldria ser. A part d'això, hi ha d'haver una coherència amb la teva vida, amb uns valors en els quals hi primi l'amor de l'evangeli que s'ha d'aplicar i posar en pràctica.

No ha de ser un amor sentimental, sinó un amor real, a l'estil del que fa Càritas actualment, perquè és el que la gent veu i valora. L'amor no només és dir «jo estimo tothom»; això no serveix per a res si no es demostra cada dia. I aquest amor és el primer pas per ensenyar la fe.

—Hi ha molta preparació per arribar a ser sacerdot?

—Sí, déu n'hi do. Ara, quan un acaba el batxillerat ha d'estudiar teologia, que és l'estudi de la paraula de Déu. S'exigeix anar a la facultat i fer dos anys de filosofia. Després, durant quatre anys s'estudia la Bíblia, moral i dret canònic, entre d'altres assignatures. I, abans de ser sacerdots, els estudiants van a alguna parròquia a fer pràctiques de pastoral. Si hi ha bons informes, arriba el compromís final.

—Molta gent creu que ser sacerdot és un sacrifici perquè hi ha limitacions i obligacions...

—Evidentment, és entregar la vida als germans. En aquest món tothom ha de renunciar; no pot ser tot a la vegada, s'ha d'aprendre a viure amb joia i il·lusió sabent que renunciés a unes coses i en guanyes unes altres. És com casar-se; quan un estima molt una persona renuncia a les altres, o com una feina; si es treballa d'advocat, no es pot ser dependent d'una botiga. Avui dia es té por de fer una opció, perquè exigeix renúncia. Penso que, per trobar plenitud a la vida, cal decidir-se per una cosa o per una altra, i en la renúncia es troba el camí de la vida.

—Vostè fa aquesta renúncia i decideix ser mossèn, per què?

—Em semblava que feia per a mi, que podia servir, i a més l'ambient m'hi ajudava. Ara bé, la tasca que m'imaginava i m'esperava que faria com a capellà a l'hora de la veritat va ser molt diferent.

—Què s'imaginava?

—Una cosa simple com havia viscut al poble; la gent anava a veure al rector, aquest parlava amb tothom, i tots érem com una gran família sense grans problemes.

—I què s'hi va trobar?

—Jo no havia sortit mai de la plana de Vic i em van enviar a Sallent durant tres anys, on hi havia una població minera, «les potasses». El meu problema va ser com connectar amb aquella gent immigrant que treballava molt i cobrava molt poc. Vam organitzar uns grups, l'HOAC, que més tard van derivar en partits; hi va haver molta lluita. Després vaig tornar a Vic i em van encarregar ser un formador al seminari menor i major, tot i que a mi no m'agradava tornar en un internat. Després de dotze anys al seminari, em va cridar el bisbe Masnou per fer de vicari de pastoral; un càrrec nou a nivell diocesà que es va crear en aquell temps després del Concili Vaticà II. Això suposava viatjar per tot el bisbat: Igualada, Manresa, Ripoll... La meva feina era visitar les parròquies i incitar-les a fer uns mínims pastorals perquè totes les del bisbat treballessin conjuntament. Al cap de cinc anys vaig anar de rector a Torelló, on vaig estar-m'hi setze anys.

—I quan ve cap a Igualada?

—Després de Torelló, el bisbe Guix em va demanar a veure si podia venir-hi. Jo no en tenia cap ganes perquè ja havia arribat als 60 anys i d'entrada em va fer molt de respecte. Venir a Igualada significava passar de ser rector d'un poble a ser-ho d'una ciutat, passar d'una parròquia petita a una basílica de capital de comarca, i no era el que jo buscava en aquell moment. Finalment, però, vaig venir. Un capellà ha d'estar al servei de tot el bisbat, no només al d'un poble.

—Li va costar molt fer el canvi?

—La meva teoria és anar afrontant la realitat, com les plantes; florir allà on s'està. Ara ja hi estic ambientat, però evidentment vaig haver de passar una etapa d'adaptació. La gent també m'hi va ajudar i a mesura que la vaig anar coneixent em vaig sentir ben integrat.

—A vostè que és de fora li faré la pregunta del milió de dòlars: troba que l'igualadinisme és gaire tancat?

—Hi ha gent tancada i oberta, com a tot arreu. Per a mi, d'igualadinisme només n'hi ha

un; el que fan aquelles persones que estimen la ciutat i s'hi posen a treballar des de les entitats, institucions o associacions. Històricament, potser sí que alguns igualadins eren tancats; m'han explicat que durant determinades èpoques, pel que fa a les comunicacions o la indústria, s'han perdut oportunitats per culpa d'una certa dinàmica de preservar la ciutat. Per mi l'igualadinisme real és el primer, aquest últim no és positiu.

—**Què es va trobar quan va venir a Igualada?**

—Amb un problema força gran com ara quaranta milions de pessetes de deute procedents de la restauració de la Basílica. Acabat d'arribar, ens vam posar a treballar i a buscar uns quants diners any rere any, uns cinc milions, per anar-los tornant de mica en mica. Per sort ara ja estem en una altra etapa.

—**A part de la vessant econòmica, què tenia pensat de fer a la parròquia quan va arribar?**

—La veritat és que jo, amb seixanta anys, ja no venia amb propòsits de fer grans canvis. Després del Concili Vaticà II al 1962, hi va haver una etapa de renovació general de l'Església, però anys més tard dequeia l'ànim de la gent i les ganes de fer coses. A Igualada ja hi havia aquesta situació general, que no em permetia venir amb grans iniciatives. Una de les coses que sí que vaig fer en arribar va ser posar-me en contacte amb el Consell de Pastoral, un òrgan creat durant el Concili i format per totes les entitats que es mouen en aquesta parròquia, per veure què pensaven i què proposaven.

—**Potser en arribar no va poder fer grans activitats, però amb vostè al capdavant s'ha organitzat la celebració de més envergadura de la parròquia: el Mil·lenari de l'església.**

—Sí que és veritat, hi vam treballar molt i m'ho vaig passar molt bé. Cap allà a l'any 2000, un periodista de la ciutat va suggerir que Santa Maria estava a punt d'arribar als mil anys d'existència i ens vam posar a investigar sobre quan es produiria exactament aquest aniversari, que vam celebrar l'any 2003. Hi vam començar a treballar

una trentena de persones i vam distribuir diferents tasques. A través d'una comissió executiva es va fer una llista amb totes les actuacions possibles i vam concretar les que duríem a terme. Amb el grup organitzador es va crear un caliu de joia i esperança: tothom s'anava engrescant a mesura que avançaven els actes del Mil·lenari. Tot plegat va tenir la culminació amb l'estrena de l'oratori *Mil anys*. Vaig quedar molt satisfet.

—**Des del punt de vista de la fe, com creu que viu Igualada el cristianisme?**

—Igualada segueix la línia del context general. Hi ha una disminució de les conviccions religioses i cristianes en les famílies i en tota la societat occidental. Molts són o s'han convertit en cristians ocasionals; vol dir que no han aparcat del tot la fe, però que tenen una certa inapetència per la religió. Es queden amb el bateig i els enterraments. Entremig hi ha les primeres comunions i els casaments, que han baixat molt en poc temps.

—**No hi ha conviccions?**

—No, avui dia no gaire. Vaig llegir un pensador alemany que deia que ens trobem en la cultura de l'aigua; una cultura que s'adapta al recipient que li posin sense exigir cap mena d'actuació.

—**Per què creu que la gent no va a missa o que hi va molt de tant en tant?**

—Els que hi vénen ho fan més lliurement que abans, i les seves motivacions poden ser ben diverses: la tradició, una necessitat d'espiritualitat, una fe, etc. En el cas dels que no vénen o ho fan poc, veig que no hi ha motivacions; a vegades guanya més pes la insistència, per exemple, dels avis perquè els néts facin la primera comunió o perquè es casin per l'Església, que no pas les motivacions pròpies de la persona.

—**Suposo que no deu ser gaire agradable viure això des del punt de vista d'un mossèn...**

—Ho visc sense perdre l'esperança ni la il·lusió i afrontant, com sempre, la realitat. A la societat actual hi imperen altres valors per davant de la fe; crec que ens trobem en un temps que no és de segar, sinó més aviat de sembrar.

—**A la societat hi imperen, doncs, uns altres valors. Com ara quins?**

—Moltes vegades, els joves, en lloc d'involucrar-se en l'Església, ho fan en moviments com ara l'ecologia o contra la fam al tercer món. Des del punt de vista cristià ho veiem bé, ja que, per davant de si van a missa o no, el que ens preocupa és que siguin persones solidàries i compromeses amb els marginats. L'evangeli és un missatge de Bona Nova als pobres. D'altra banda, també trobo que actualment es busquen noves espiritualitats, com ara l'hinduisme o el ioga...

—**Així doncs, el cristianisme i la religió no arriben als joves?**

—Cal tenir en compte que ara els nous sants són els ídols de l'esport, la música, o la moda. Suposo que les celebracions de l'Església actual les troben molt encarcerades i als joves que viuen abocats a sensacions noves constants, l'Església no els pot aportar o dir gran cosa.

—**Per tant, és partidari de renovar el model de l'Església.**

—Avui, si ens preguntem com s'ha de comunicar el missatge de l'Església a la societat hi ha un gran problema, perquè no ho aconsegueix. L'evangeli és de salvació i no de condemna, i sovint veiem que, quan es parla de l'Església, es fa amb titulars de condemna i negativitat. Això ens fa més mal que bé.

—**Podríem posar com a exemple les crítiques que l'Església ha vessat sobre la nova assignatura d'Educació per a la Ciutadania?**

—Sí, veig que l'episcopat insisteix molt a condemnar-la, però alhora veig que hi ha grups de mestres cristians que hi estan d'acord perquè els continguts són bastant flexibles i, per tant, es poden adaptar segons els criteris de cada centre. No conec aquesta assignatura, però sé que en altres països d'Europa n'hi funciona una de semblant. En principi, considero que l'Estat té dret a formar ciutadans, com l'Església el té a formar cristians.

—**I quina considera que és la clau de volta per a canviar la situació?**

—Renovar tot el llenguatge, l'estil i el dinamisme de les celebracions. Em refereixo a l'Església vella europea, és clar, ja que moltes de l'Àfrica i d'Hispanoamèrica estan en un altre ritme, estan molt més encarnades en la gent i tenen moltes vocacions. Passa el mateix amb els estudiants: en algunes nacions d'Hispanoamèrica, de l'Àfrica o fins i tot dels Estats Units, els seminaris estan força plens. En canvi, al nostre bisbat ara potser hi ha sis o set estudiants, i n'han de venir de Rwanda; com que nosaltres els ajudem, ells també ens ajuden a nosaltres.

—**Que tot això només passi a Europa és un problema de Roma?**

—Roma ha volgut mantenir la mateixa estructura, tot i que hi ha hagut intents de canviar aquesta dinàmica, com el Concili Vaticà II promogut pel papa Joan XXIII, que deia que havíem d'obrir les finestres de l'Església a tot el món. Però ara la seva aplicació no avança amb aquell mateix esperit i s'ha anat endarrere. Sempre hi hagut forces conservadores i renovadores, i avui en dia predominen les conservadores.

—**Quines diferències hi ha entre aquests dos sectors?**

—Doncs el conservador se centra en el compliment de les normes litúrgiques, o de la moral, i en canvi el renovador aposta per una evangelització anunciant la fe sense encarcaments. Tots dos sectors també conceben de diferent manera la jerarquia: el Concili parla d'una església com a «poble de Déu», en el qual tothom faci el seu servei però alhora sigui igual respecte als altres. Ara això no és així, i se cerca una Església piramidal, amb uns que manen i uns altres que han de creure.

—**El canvi de Papa al 2005 va variar les coses?**

—No, tot això ja és heretat de Joan Pau II, i Benet XVI segueix la línia marcada, tot i que és d'agrair-li que ho faci amb més senzillesa. La línia general és de temps conservadors. Vivim molt de celebracions i de commemoracions, i es prescindeix d'afrontar la realitat que tenim entre les mans.

—**Arribats aquí, com veu el futur?**

—L'Església s'està empobrint de personal, d'organismes i d'organització, però potser a la llarga aquest empobriment ens acostarà més a l'evangeli. Amb el pas del temps, potser canviarà, però ara estem així. A l'època medieval, per exemple, els únics centres de religiosos eren els monestirs, i les parròquies van venir més tard. No ens hem de desesperar, però la realitat és aquesta. A Igualada, per exemple, si cal que es diguin menys misses al diumenge per falta de gent, doncs que sigui així. Hi ha pobles que ho han reduït a una sola missa i la gent està contenta perquè és una autèntica trobada; no és anar simplement a complir, sinó que és una trobada amb una sèrie de persones amb qui se senten units per una mateixa fe i una mateixa esperança. Per tant, tot plegat pot purificar la nostra manera de viure el cristianisme. Ara bé, ha de néixer una nova Església, tot i que jo ja no la veuré pas...

Aquesta última frase tan concloent de mossèn Mundó podria posar perfectament el punt i final a l'entrevista, però encara em queden algunes preguntes per descobrir què hi ha més enllà del Salvador que veiem dalt l'altar durant la missa explicant la paraula de Déu.

—**A part de dir missa, què més fa un mossèn?**

—Atenc la gent que ve al despatx i a la catequesi, rebo visites a la basílica, faig tasques d'administració, i organitzo les celebracions de sagraments, com ara els bateigs i els casaments. També vaig a veure avis a les residències, malalts a casa seva o als hospitals. Les visites és una tasca que faig amb molt de gust, perquè ells ho agraeixen molt i és una manera de demostrar que estimes la gent; de fet, m'hi voldria dedicar més, però a vegades no tinc temps. També procuro llegir el diari cada dia per saber què passa al món. I, és clar, també em preparo els textos de les eucaristies.

—**Són els sermons, oi? Com es prepara aquests comentaris?**

—Sovint rebem textos que ens poden guiar a l'hora de parlar-ne, però moltes vegades no els

faig servir perquè són molt teòrics, o una mica místics, i no toquen de peus a terra i penso que no connecten amb la gent. L'evangeli no ens l'hem d'agafar al peu de la lletra; això només ho fan en algunes sectes. Hem de saber interpretar i saber què volien dir aquells textos aleshores, traslladant-nos a aquella època per parlar-ne tenint en compte el context. Ho hem d'assimilar i després mirar de comunicar-ho bé.

—**En el seu temps lliure què fa, com desconnecta de la feina?**

—Per desconnectar jo haig de marxar de l'ambient de cada dia. A mi em va molt bé anar amb tranquil·litat unes hores a la muntanya. A l'estiu també marxo tota una setmana al Pirineu català i aragonès per fer excursions per les valls i pujar cims. Fins i tot he fet el Mont Blanc!

—**Alguna altra afecció?**

—Sempre he tingut curiositat per la història, ja sigui local o general. Recordo que a l'escola ja treia molt bones notes.

—**A Igualada hi conviuen diferents religions, quina és la relació que mantenen?**

—Per desgràcia poca, cadascú fa la seva. Hem de tenir present que en totes les religions hi ha fe, totes són camins que ens han d'ajudar i portar cap a Déu. El que hauríem de fer és no tenir desconfiança, recels, o desconeixement, sinó parlar-ne, perquè tots estem defensant el mateix, són finestres que ens fan mirar la mateixa realitat que és Déu. La nostra culpa és que no sabem mirar al veí. Un cop a l'any sí que fem una pregària conjunta, però a la pràctica no es fa gran cosa més...

Ha passat una hora i mitja des que hem començat aquesta entrevista amb mossèn Salvador Mundó. Mentre ens acomiadem, em recorda dos projectes que té previstos per a la parròquia. L'un és el de l'exposició permanent d'orfebreria religiosa: un petit «museu» format per sis sales que s'instal·larà a la galeria esquerra del primer pis de la basílica, on s'exposarà el fons religiós d'imatges i objectes de culte molt valuosos —com una creu processional del segle

XIV— que fins ara estaven guardats. Hi haurà una cinquantena de peces de Santa Maria i altres de diferents parròquies de l'arxiprestat. A part d'aquest projecte, mossèn Mundó també té entre mans el del nou edifici de la rectoria, que es construirà després d'enderrocar l'actual.

Veig, doncs, que manté viva la parròquia amb noves iniciatives que, dia rere dia, ajuden a fer honor a la història de la basílica i la parròquia de Santa Maria i a perdurar com la casa gran del cristianisme igualadí i anoienc.

JORDI CUADRAS I OLIVA (Igalada, 1987). És locutor de radiofórmula musical a Ràdio Flaixbac. També treballa a Ràdio Igualada i Conca TV. A més, exerceix de corresponsal de l'agència EFE a la comarca de l'Anoia i ho ha estat de Catalunya Ràdio. En premsa, ha col·laborat al *Diari d'Igalada* i a la *Revista d'Igalada*. Presenta també esdeveniments culturals i esportius arreu de Catalunya, Andorra i Eivissa. Actualment combina la feina amb els estudis de la llicenciatura de Periodisme a la UAB.

